

фінансова підтримка не забезпечує стимулюючого ефекту до покращення фінансово-господарських показників своєї діяльності;

4) відсутність ефективного контролю за використанням бюджетних коштів призводить до їх нецільового та нераціонального використання і часто розкрадання.

Довготривала державна фінансова підтримка забезпечує нерентабельним підприємствам функціональну діяльність, а рентабельним дозволяє не піклуватися питаннями зниження витрат та підвищення ефективності виробництва. Вище зазначене вказує на гальмування ринкових механізмів функціонування підприємств та позбавляє галузі перспективних напрямів розвитку. Відтак, зростання обсягів бюджетного фінансування не супроводжується відповідним зростанням показників фінансово-господарської діяльності цих галузей.

В питаннях оптимального використання бюджетних коштів підприємствами державного сектору економіки було досягнуто найменшого прогресу у період 2013-2015 рр. Зазначена проблема не є актуальною серед науковців та політичних діячів, проте є вкрай гострою. Державні підприємства значної кількості галузей економіки знаходяться у складному фінансовому становищі та потребують значних державних дотацій з бюджету. Очевидно, що дана ситуація породжує комплекс негативних результатів для економіки країни та для всієї системи державних фінансів.

Література:

1. Максюта А.А. Бюджетна політика соціально-економічного розвитку країни / А. А. Максюта // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. – 2013. – № 1 (49). – С. 265-272.

2. Матвеев В.К. Економічні функції держави в умовах трансформаційної економіки / В. К. Матвеев // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – № 1. – С. 248-255.

Світановська Христина

ст. гр. ФМ-12

Тернопільський національний економічний університет

svitanovska96@gmail.com

Науковий керівник – к. е. н., доцент Коломийчук Н. М.

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ МІСЬКОГО БЮДЖЕТУ

У сучасних умовах контроль за виконанням бюджету займає дуже важливе місце у процесі бюджетотворення. Адже, без якісного та

прозорого контролю за виконанням бюджету неможливо відстежити надходження запланованих доходів до усіх ланок бюджетної системи та фінансування заходів, затверджених у державному чи місцевих бюджетах.

З року в рік місцеві бюджети набувають все більшої ваги як за обсягом фінансових ресурсів держави, так і у розв'язанні соціально-економічних проблем регіонів, де проживає переважна більшість населення України.

Дослідженням проблем бюджетного контролю займалося багато вчених, серед яких слід відзначити Т. М. Боголіб, С. А. Буковинського, О. Д. Василика, Н. М. Євтушенко, О. П. Крайник, О. П. Кириленко, В. Д. Базилевича, В. Г. Дем'янишина, С. І. Юрія.

Загалом, бюджетний контроль — це сукупність заходів, які проводять державні органи, пов'язані з перевіркою законності, доцільності й ефективності утворення, розподілу і використання грошових фондів держави та місцевих органів самоврядування [1].

Ефективний контроль за виконанням бюджету передбачає забезпечення надходження запланованих доходів до всіх ланок бюджетної системи та фінансування заходів, затверджених у бюджеті. Для досягнення цієї мети необхідно проводити заходи, серед яких слід виділити:

- перевірка виконання нормативних актів щодо бюджету, таких як Бюджетний кодекс, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України;

- оцінка стану виконання дохідної та видаткової частин бюджету;

- перевірка достовірності звітності про доходи та видатки за звітними періодами;

Однією із проблем у сфері контролю за виконанням місцевих бюджетів є те, що державний орган, який підзвітний парламенту, і може надавати незалежну оцінку стану виконання місцевих бюджетів, є Рахункова палата, але цей орган є лише де-факто Вищим органом державного фінансового контролю, однак нормативно це не передбачено. Рахункова палата контролює стан використання коштів державного бюджету. Статтею 16 Закону України «Про Рахункову палату» цей орган наділено правом перевіряти місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування «у тій частині їх діяльності, яка стосується використання коштів Державного бюджету України» [2].

Для підвищення ефективності управління місцевими бюджетами необхідно нормативно уповноважити Рахункову палату як орган зовнішнього державного фінансового контролю проводити аудит місцевих бюджетів, що вимагає міжнародна практика та вітчизняне сьогодення. За умови підвищення рівня транспарентності (доступності, гласності, відкритості) інформації про результати проведених контрольних заходів

Рахункової палати громадськість матиме змогу отримувати незалежну, об'єктивну, достовірну оцінку стану місцевих фінансів.

Якщо ці заходи будуть виконані чітко і прозоро, то контроль за виконанням бюджету можна вважати ефективним, а отже будуть виконані цілі які поставлені перед бюджетом, такі, наприклад, як досягнення найвищої ефективності у розподілі бюджетних ресурсів між бюджетами, спрямування бюджетних ресурсів на забезпечення пропорційного й динамічного розвитку суспільства.

Література:

1. Бюджетна система: підруч. / [С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко та ін.]; за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 602 с.

2. Закон України «Про Рахункову палату - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

Соляник Діана

ст. гр.ФМ-11

Тернопільський національний економічний університет

dianasolyanyk95@gmail.com

Науковий керівник – к.е.н., доцент Гупаловська М.Б.

ЗНАЧЕННЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ У ФОРМУВАННІ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ

Доходи місцевих бюджетів є необхідним інструментом для здійснення своїх функцій органами місцевого самоврядування. Від їх обсягів і достатності залежить економічна самостійність та рівень розвитку територіальної громади. У зв'язку з внесенням змін до Бюджетного кодексу України у 2015 році відбулося суттєве посилення фінансової самостійності адміністративно – територіальних одиниць. Це призвело до розширення повноважень місцевого самоврядування та водночас до збільшення його відповідальності за ті чи інші сфери суспільного життя.

Виділяють власні і закріплені доходи місцевих бюджетів. За своєю економічною природою власні доходи місцевих бюджетів – це доходи, які формуються внаслідок дій і рішень, прийнятих місцевими органами самоврядування [1].

До власних доходів місцевих бюджетів, як правило, належать: місцеві податки та збори, платежі, доходи від оренди та реалізації комунального майна, штрафи та санкції, плата за ліцензії тощо.